

EN WEL HIEROM

Stuur uw mening (bij voorkeur maximaal 150 woorden) naar: opiniereactie@bdr.nl

Iedereen heeft tenslotte 'het recht' te beledigen

Bas van Stokkom

De hufter zit in ons allemaal

De Nederlandse publieke moraal bevindt zich in een deplorabele toestand. Woede geeft de machoman status. Een oproep tot matiging, nuance en zelfrelativering.

Bas van Stokkom
GASTOPINIE

Op satirische wijze zette politiemann Frank de Vetter de diñenmá's van het politiewerk uiteen (BD 7 december). Overtrokken maar goed herkenbaar. Eterbakjes die agenten voor paal zetten en het filmpje op YouTube plaatsen. Een dronken meute die 's nachts verbaal helemaal los gaat op de aanwezige agenten. De schreurende autobijlister die meent dat oom agent hem niet moet bekeuren maar boeven moet vangen. De Vetter hekelt de gewoonte een grote bak op te zetten wanneer de belangen van 'bv-ik' in het gedrang komen. Alle tegenslag en hinder is te wijten aan een falen- de overheid.

Patronen
Tien jaar terug heb ik het verbale geweld tegen agenten in Amsterdam bestudeerd en kwam drie patronen tegen in de processen verhaal en klachtbrieven van burgers. Ten eerste, het uitschelden van de politiemann is 'je mening geven en dat is toch een groot goed'. Ten tweede, waar benoemt die politiemann zich meel Staande houden is lastig vallen. En ten derde, die agent meent dat hij 'boven mij' staat en mij de les mag lezen.

Die patronen illustreren in kort besiek de deplorabele toestand van de Nederlandse publieke moraal. De burger mag niets in de weg worden gelgd en de overheid is de boeman. Geen wonder dat Nederland halfslachtig op de naleving van regels is betrokken. De tragikomedie van het

▲ De burger mag niets in de weg worden gelegd en de overheid is de boeman.'

FOTO:MARCO DE SWART/ANP

De satire van politiemann Frank de Vetter nodigt u uit tot een perspectief-wisseling

Verbod op roken, drankverbod voor minderjarigen en niet harder rijden dan 120 blijft zich maar voortsliepen. **Rolverwisseling**
In de publieke ruimte houden burgers zich alzijdig en bedenken zich wel drie keer voor ze ingrijpen bij agressie of het lawaai van bullebakken. Het gevolg is dat het recht van de strekke is gaan gelden. Boven-dien zou iemand aanspreken op kwesende bewoordingen of intimerend gedrag getuigen van bedill-zucht. Dat drust in tegen 'mijn vrijheid' en iedereen heeft tenslotte 'het recht' te beledigen. Dat leidt tot een merkwaardige roloverwisseling, want de hufter daimt de slachtofferrol. Geert Wilders is er uitermate bedreven in.

Ook commercieel frames in de mediawereld gebieden tot provocatie en aanspoor geven. Film, pop en reclame moedigen opstandig gedrag – het iconisch beeld van de 'rebel without a cause' – furieus aan. Woede geeft de

shoppen in de historie te verwijzen naar het touwje van Terhouw tenenide er electoraal wijsfijl rhinking. Wanneer meuwe populistische vanzelfsprekendheden zich opdtin-gen, zoals het teruggewroeren van Nederland uit de handen van de elite, dan gaat dat steeds gepaard met weerstrand vanuit de maatschappij. De toekomst is op het eerste gezicht soms somberder dan het verleden. Het getuigt van selectief

de hemel in geprezen maatschappelijke fiducie is slechts weinig zingewende moralisatie of wijsfijl rhinking. Wanneer meuwe populistische vanzelfsprekendheden zich opdtin-gen, zoals het teruggewroeren van Nederland uit de handen van de elite, dan gaat dat steeds gepaard met weerstrand vanuit de maatschappij. De toekomst is op het eerste gezicht soms somberder dan het verleden. Het getuigt van selectief

machoman status. En wie oprechte emoties vertolkt heeft altijd gelijk. De woede-industrie van Geen Stijl en verwanne *shoedlogs* geeft vrij baan aan fettenvrij raaskallen. Reaguurders voelen zich eindelijk verlost van de last van redelijkhed en fatsoen. Die verdwazing neemt ook regelmatigt bezit van de zogenaamde sociale media. Massale verontwaardiging richt zich soms op één persoon die een shitsorn van negatieve berichten over zich heen krijgt. Geen schijn van kans voor het nuchter conrigen van omniuse berichten of gemanipuleerde filmpjes, of het moet in de overtreffende trap van beschuldiging. Dat wordt greitig opgepikt.

Ook bij YouTube-trailcrans en relvloggers is de 'bv-ik' de bovensoon gaan voeren. Scoren en roem oogsten, maakt niet uit waarmee. Twitter en Facebook zetten een premie op vuilspuiten en geven de brutaalen vrij spel. Megaconcerns als Google en YouTube wijven zich in de handen want adverteerders happen toe.

van Hans van Mierlo vanaf 1966 zelf aan hebben meegeholpen. De politieke werkelijkheid kent meerdere facetten: glansrijke maar tevens minder glansrijke. Dat terugverlangen naar de jaren vijftig is mogelijk te wijten aan de renaissance of wedergeboorte van extreemrechts *all over the world*. Donald Trump, Marine Le Pen, Geert Wilders, Filip Dewinter, Beppe Grillo en Frauke Petri boezemen hier

Merkwaardig genoeg kunnen die internemijnjardars nog altijd goede sier maken met een progressief aura van vrijheid en blijheid voor elke weldburger. De politiek zou tegenwicht kunnen geven. Maar veel politici laten zich binnen het competitieve media-frame meesleuren om opponnenten onderuit te halen. Aandacht is verzekernd. Politici laten na te vertellen dat zij het algemeen belang moeten dienen. Zij appelleren liever aan de overede van het volk en schakelen vervolgens snel over op anti-overheidsretoriek. De komende maanden staan ons weer electorale modeldegevechten te wachten waar Pauw nu al van smult. Liberale en libertaire politici vinden dat het vijfde woord geen enkele impertking duidt. Dat heeft er ongetwijfeld aan bijgedragen dat beledigingen en haartuitingen respectabel zijn geworden. Ter illustratie, premier Rutte maalde als Kamerlid de onstreden prenten van Nekschot – Anne Frank copulerend met de profeet Mohammed – naar de Tweede Kamer.

Besmeurd

Hoe deze verhuftering keert? Fatsoen staat in een kwade reuk: die uitertelijke vorm laat geen emotionele openrechtheid toe. Hypocriet en 'dus' politiek correct. Toen zijn er aanknopingspunten. Rekening houden met anderen: thus, op school en op kantoor doen we niet anders. Waarom dan niet op internet, op straat of in de trein? Gezag is besmeurd maar we zijn er op aangewezen. Mensen die spontaan het voorouwn nemen in conflictsituaties vlot trekken. De meese burgers zijn bereid daaraan medewerking te verlenen, maar we zijn het verloed. Ook matiging, zelfcontrole en nuance hebben een slechte reuk. De commercie is er fatlekant op tegen. Toch hebben we zelfrelativering nodig, vooral het besef dat we vaak onnodig hoge eisen stellen en een grote bak geven als we niet snel worden bediend. De satire van Frank de Vetter nodigt dan ook uit tot een perspectiefwisseling: die hufter zit uiteindelijk in ons allemaal.

■ **Bas van Stokkom** is socioloog en werkzaam aan de Radboud Universiteit. Hij is auteur van onder meer *Wat een hufter! Eigenis, lichgeraaktheid en maatschappelijke verzuim*.

INGEZONDEN

Het touwje

Het touwje uit de brievenbus waar Jan Terlouw van D66 naar verwees is bovenal een tweeledig zinnebeeld. Het staat zowel voor maatschappelijk vertrouwen als voor de periode voorafgaande aan de tweede feministische golf toen de vrouw slechtis een rol kende, de keukentrol en één recht, te weten: het aanrecht. Terugverlangen naar die periode vanwege die

^[1]